

N:o 181.

Af Herr Rooth: Om utvidgande af pedagogien i Engelholm till treklassigt elementarläroverk samt om anslag i följä deraf för ytterligare en lärares aflönande.

Af alla Sveriges län finnes intet, som i förhållande till sin folkmängd är, hvad elementarläroverk beträffar, så illa lottadt som Christianstads. Under det Skånes andra län, som enligt sednaste statistiska uppgifter har en folkmängd af 305,261 menniskor, eger icke mindre än 3 fullständiga högre elementarläroverk, 2 femklassiga och 1 tvåklassigt, finnes uti Christianstads län, hvarest innevånarnes antal utgör 222,235 endast ett elementarläroverk, nemligen högre elementarläroverket i Christianstad, och detta oaktadt sistnämnda län sträcker sig från Halländska gränsen till Skånes sydligaste kust. Visserligen har genom Kongl. Maj:ts nådiga Bref af den 13 Oktober 1865 en tvåklassig pedagogi blifvit inrättad i Engelholm, men emedan lärjungarnes antal vid detta läroverk nu så betydligt tilltagit, att det, enligt bilagan Litt. A, uppgår till femtiofem (55), kan undervisningen vid denna skola ej behörigen upprätthållas af endast tvänne lärare, och läroverket således i sitt nuvarande skick ej anses motsvara ortens behof af tillfälle till sin ungdoms undervisning. Belägen i en trakt, som är starkt befolkad, och utgörande den naturliga omsättningsplatsen för trenne stora häraders (Bjära samt Norra och Södra Åsbos) produkter, har Engelholms stad under de sednaste årtionden gjort synbara framsteg i handel och rörelse, hvaraf följden varit att stadens innevånares antal betydligt ökats, så att det nu uppgår till nära 1,800. Detta förhållande har gjort bristen på ett nutidens kraf motsvarande elementarläroverk i staden särdeles kännbar, och hafva därför stadens innevånare under flera terminer sjelfva aflönt en extra lärare samt, enligt bilagan Litt. B, beslutat, att en för ett *treklassigt elementarläroverk tillräcklig skollokal skall med det snaraste anskaffas*. Då således Engelholms sam-

Bih. till Riksd. Prot. 1867. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 13 Häft.

hålle gjort stora uppföringar för erhållande af ett ortens behof motsvarande elementarläroverk; då vidare knappast någon stad i Sverige, med den folkmängd Engelholm eger, saknar en åtminstone treklassig skola; då slutligen lärjungarnes antal vid den i Engelholm varande tvåklassiga pedagogien är större, än det som finnes vid flertalet af rikets treklassiga elementarläroverk, torde det vara med billighet och rättvisa öfverensstämmande, att Engelholms tvåklassiga pedagogi förses med ytterligare en lärare och således upphöjes till treklassigt elementarläroverk, hvarom jag hos Riksdagen vördsamt anhåller.

Stockholm den 28 Januari 1867.

F. Rooth.

N:o 182.

Af Herr **Fredricson**: Om upphäfvande af presterskapets indigenatsrätt och konsistoriernas missiveringsrättighet.

Ibland de missförhållanden uti vår tid, som inom alla delar af landet öfverklagas, är den allmänt rådande prestbristen; många förslag hafva blifvit gjorda till dess afhjelpande, men häraf har ännu ingen verkan förspotts, fastmer blifver tillståndet med hvarje dag ganska betänkligt, alldenstund messfall på många ställen måste inträffa, äfvensom sjalavården, för bristande krafter, icke kan med nödig omsorg handhafvas.

Om man närmare undersöker orsakerna till prestbristen, så torde de uti väsendtlig mån härröra sig från tvänne föråldrade förhållanden, hvilka icke passa för vår tid och derföre med det snaraste borde upphävas, nemligen indigenatsrätten och konsistoriernas missiveringsrätt; häraf afskräckas utan tvifvel många unga män från att åtaga sig prestembetet. Då fäderneslandet är gemen-